

Nowak, Marian

"Aktywizacja zawodowa kobiet
zameężnych w Płocku w latach
1931-1960", Adam Kurzynowski,
Warszawa 1963 : [recenzja]

Rocznik Mazowiecki 5, 478-479

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Adam Andrzejewski, *Sytuacja mieszkaniowa Płocka i potrzeby mieszkaniowe związane z rozbudową miasta*. (Materiały i przyczynki nr 2), KBRU PAN, Warszawa 1964, s. 96.

Celem pracy jest określenie sytuacji mieszkaniowej Płocka i potrzeb w tym zakresie, wynikających z planowanej szybkiej rozbudowy miasta w wyniku budowy Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych.

Materiał źródłowy opracowania wykonanego w 1962 r. stanowiły spisy powszechne z lat 1921, 1931, 1946, 1950 i 1960 oraz materiały będące w posiadaniu instytucji miejskich.

Praca składa się z dwóch części, z których pierwsza obejmuje lata 1920—1931, a druga 1945—1960. Część pierwsza zawiera charakterystykę sytuacji mieszkaniowej w okresie przedwojennym. W części drugiej autor omawia zmiany, jakie zaszły w Płocku w latach powojennych pod wpływem rozwoju miasta, wzrostu ludności i zasobów mieszkaniowych, jako wynik nowych stosunków społecznych.

Dokładniejsza charakterystyka sytuacji mieszkaniowej w 1960 r. ma stanowić punkt wyjścia do szacunkowego ujęcia potrzeb mieszkaniowych w ujęciu perspektywicznym do 1980 r.

W oparciu o analizę materiałów autor stwierdza, że ogólna sytuacja mieszkaniowa w Płocku w latach po-

wojennych systematycznie poprawiała się, co jednak nie prowadziło do zmniejszenia się dysproporcji społecznych w zakresie warunków mieszkaniowych. W najgorszych warunkach mieszkaniowych pozostaje duża część rodzin robotniczych, a szczególnym problemem w Płocku jest sytuacja mieszkaniowa ludzi starych, emerytów i rencistów. Zasoby mieszkaniowe charakteryzują się dużym zużyciem technicznym i niskim standardem budowlanym.

W dążeniu do zaspokojenia potrzeb w okresie perspektywicznym, które — zdaniem autora — będą bardzo duże, należy dokonać wymiany zasobów mieszkaniowych, przekształceń urbanistycznych i renowacji. Głównym celem polityki mieszkaniowej w okresie perspektywicznym winno być ilościowe zaspokojenie potrzeb i zasada samodzielnego użytkowania mieszkań. Istotnym zadaniem tej polityki powinna być sprawa zabezpieczenia mieszkań dla kadry nowych zakładów pracy, po czym sprawy te powinny być rozwiązywane w odniesieniu do całej ludności, z uwzględnieniem potrzeb ludzi starych, rencistów, emerytów, oraz młodych małżeństw.

Adam Kurzynowski, *Aktywizacja zawodowa kobiet zamężnych w Płocku w latach 1931—1960*, KBRU PAN, Seria Płocka, nr 3, Warszawa 1963, s. 123.

Podstawowym celem badania podjętego przez autora było prześledzenie rozwoju aktywizacji zawodowej kobiet zamężnych w Płocku do czasu budowy kombinatu.

W badaniu autor opierał się na danych spisów powszechnych z lat 1931, 1950 i 1960, a w szczególności na da-

nych z reprezentacji około 20% arkuszy spisowych z lat 1950 i 1960. W 1960 r. przeprowadził autor ankietę w 30 płockich zakładach pracy, dotyczącą wpływu macierzyństwa na ciągłość zatrudnienia kobiet zamężnych, którą powtórzył w 1962 r.

Zebrany materiał poddano analizie

statystycznej, dzięki której uzyskano orientację o charakterze i rozmiarach zatrudnienia kobiet na przestrzeni długiego okresu czasu oraz ustalono dynamikę wzrostu zatrudnienia kobiet. Autor stwierdza, że dynamika ta kształtuje się podobnie jak w całym kraju, a obecnie wobec szybkiego rozwoju miasta wzrasta bardzo szybko. Z badań ankietowych wynika, że kontynuowanie pracy przez kobiety po urodzeniu dziecka jest zależne od ich przygo-

towania zawodowego. Mężatki tym rzadziej rezygnują z zatrudnienia, im lepsze mają przygotowanie zawodowe. Podnoszący się poziom wykształcenia kobiet w Płocku będzie sprzyjał aktywizacji zawodowej mężatek.

Wzrost aktywizacji zawodowej kobiet wiązać się będzie także z innymi czynnikami, wśród których ważną rolę odgrywać będzie rozbudowa usług i urządzeń socjalnych służących potrzebom rodziny.

J. Z. Korszyński, W. Kościałkowski, E. Podgórski, *Budowniczowie Petrochemii w Płocku w świetle badań społecznych*, Wydawnictwo Arkady, Warszawa 1966, s. 87.

Badania procesów tworzenia się załóg pracowniczych w wyniku socjalistycznej industrializacji kraju były pierwszymi tego typu badaniami w budownictwie.

Wyniki prezentowane w tej pracy opierają się na badaniach przeprowadzonych przez Instytut Organizacji i Mechanizacji Budownictwa w latach 1961—1964 w nowo powstałym zakładzie budowlanym i objęto nimi wszystkich przyjętych do pracy od dnia powstania „Petrobudowy”, tj. od dnia 1 stycznia 1960 r., do dnia 31 grudnia 1963 r. Zbiorowość badana liczyła 7713 osób.

Celem badań było prześledzenie procesu rekrutacji siły roboczej i tworzenia się załogi nowo powstałego przedsiębiorstwa. Badanie procesu rekrutacji miało wskazać źródła społecznego, terytorialnego i zawodowego wpływu siły roboczej. Podstawową metodą zastosowaną w badaniach była analiza dokumentów urzędowych znajdujących się w aktach przedsiębiorstwa.

W pracy zawarta jest analiza cech demograficznych, kwalifikacji zawodowych, pochodzenia terytorialnego i zawodowego pracowników „Petrobudowy”. W badanej zbiorowości wyodręb-

niono 4 kategorie pracownicze: 1. robotników wykwalifikowanych, 2. robotników niewykwalifikowanych, 3. pracowników administracyjnych, 4. pracowników inżynieryjno-technicznych. Podział ten stał się podstawą analiz szczegółowych, które wykazały różne źródła rekrutacji w każdej z wydzielonych kategorii, związane z wykształceniem, stażem pracy, losami zawodowymi i cechami demograficznymi. Zasięg terytorialny rekrutacji siły roboczej w kategorii pracowników niewykwalifikowanych obejmował Płock i powiaty wiejskie położone najbliżej Płocka. Dla kategorii robotników wykwalifikowanych terenami rekrutacji był Płock, powiat płocki, gostyński, sierpecki i lipnowski.

Kategoria pracowników administracyjnych rekrutowała się głównie z Płocka, natomiast inżynieryjno-technicznych z Płocka, Warszawy, a 1/3 pracowników rekrutowała się z terenów spoza województwa warszawskiego. Wśród pracowników inżynieryjno-technicznych i robotników wykwalifikowanych znaczna ich część rekrutowała się z budownictwa, natomiast robotnicy niewykwalifikowani pochodzą z różnych działów gospodarki narodowej, w